

Haldusasjades

Kuulutamine ja apellatsioon

Kohtuotsus tehakse avalikult teatavaks kohtukantselei kaudu või kuulutamiseega kohtuistungil [tsiviilkohtumenetluse seadustiku](#) [1] (TsMS) §-de 453 ja 454 kohaselt.

Kui otsust ei tehta asja arutamist lõpetaval kohtuistungil, tehakse kohtuotsus avalikult teatavaks mitte hiljem kui 30 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist. Mõjuval põhjusel, eelkõige asja eriti suure mahu või erilise keerukuse tõttu võib otsuse avalikult teatavaks teha ka hiljem (kuni 60 päeva pärast asja arutamise viimast istungit või kirjalikus menetluses taotluste ja dokumentide esitamiseks ettenähtud tähtpäeva möödumist). Kohus teatab menetlusosalistele kohtuotsuse avalikult teatavaks tegemise aja ja selle aja muutmisest.

Protsessiosalised võivad soovi korral saada kohtuotsuse ära kirja kohtu kantseleist pärast selle kuulutamist või avalikult teatavastegemist. Kui kohus dikteerib otsuse resolutsiooni istungil, tehakse otsuse resolutsioon kirjalikult kohtukantselei kaudu kättesaadavaks hiljemalt istungile järgneval tööpäeval.

Halduskohtu otsuse peale võib apellatsiooni korras edasi kaevata ringkonnakohtusse, kui halduskohus on ebaõigesti kohaldanud materiaalõiguse normi, ebaõigesti hinnanud tõendeid või oluliselt rikkunud kohtumenetluse normi.

Apellatsioonkaebuse võib esitada kohtualluvuse järgsele ringkonnakohtule 30 päeva jooksul otsuse avalikult teatavastegemisest arvates. Apellatsioonkaebuse esitamise õigus on pooltel, kolmandal isikul ja ka menetluse kaasamata jäänud isikul, kui halduskohus otsustas tema seadusega kaitstud õiguste ja vabaduste üle.

Apellatsioonikaebus esitatakse kirjalikult ja selles tuleb märkida:

- ringkonnakohtu nimetus;
- menetlusosaliste nimed, aadressid ja seisund menetluses, samuti sidevahendite andmed;
- apellatsioonkaebuse esitaja nimi, aadress ja sidevahendite andmed;
- kaevatava otsuse teinud halduskohtu nimetus, otsuse kuupäev ja haldusasja number;
- apellatsioonkaebuse põhjendus, märkides ära, millist õigusnormi on halduskohus ebaõigesti kohaldanud või missuguse asjaolu on halduskohus ebaõigesti või ebapiisavalt tuvastanud ning milles selline õigusnormi rikkumine või asjaolu ebaõige või ebapiisav tuvastamine seisneb;
- viide tõenditele, millega apellant soovib iga faktiväidet tõendada;
- apellandi selgelt väljendatud taotlus, märkides ära, millises ulatuses apellant halduskohtu otsust vaidlustab ning missugust ringkonnakohtu lahendit apellant taotleb;
- andmed riigilõivu tasumise kohta;
- kas apellant soovib asja arutamist kohtuistungil. Kui apellant ei ole seda soovi märkinud, eeldatakse, et ta on nõus asja lahendamiseга kirjalikus menetluses;
- kaebusele lisatud dokumentide loetelu.

Kui apellatsioonikaebuses esitatakse uusi tõendeid, mida ei olnud esimese astme kohtus esitatud, või taotletakse uute tõendite kogumist, tuleb apellatsioonikaebuses märkida põhjused, miks neid tõendeid ei saanud esitada või nende hankimist taotleda halduskohtus.

Apellatsioonikaebusele **kirjutab alla selle esitaja või tema esindaja**.

Apellatsioonikaebuse esitamisel kohtuotsuse peale tuleb tasuda **riigilõivu** samas ulatuses, kui tasutaks kaebuse esialgsel esitamisel esimese astme kohtule, arvestades apellatsioonkaebuse

ulatust.

Jõustumine

Kohtuotsuse jõustumine on sätestatud [halduskohtumenetluse seadustiku](#) [2] (HKMS) §-des 176 ja 177. Kohtuotsus jõustub pärast edasikaebamise tähtaja möödumist (s.o kui seda ei saa tähtaega ennistamata enam vaidlustada muul viisil kui teistimismenetluses). Kohtuotsuse tähtaegne vaidlustamine välistab otsuse jõustumise kuni edasikaebuse kohta tehtud kohtulahendi jõustumiseni. Otsuse osalise vaidlustamise korral jõustub otsus vaidlustamata osas. Kui otsuse vaidlustamise tähtaeg ennistatakse, loetakse, et otsus ei ole jõustunud. Viivitamata täitmisele määratud kohtuotsus jõustub selle avalikult teatavakstegemisel sõltumata edasikaebamisest.

Otsuse jõustumismärke teeb asja lahendanud halduskohtu kantselei [TsMS](#) [1] § 458 kohaselt.

Jõustunud kohtuotsus on menetlusosalistele kohustuslik osas, milles lahendatakse kaebuses esitatud nõue kaebuse aluseks olevatel asjaoludel. Haldusakti tühistamise või tühisuse tuvastamise osas kehtib kohtuotsus kõigi isikute kohta.

Avalikustamine

Kohtuotsuse avaldamise sätestab [HKMS](#) [2] § 175.

Jõustunud kohtuotsustega on võimalik tutvuda interneti vahendusel. Maakohtute ning halduskohtute ja ringkonnakohtute otsustega on võimalik tutvuda [Riigi Teataja](#) [3] veebilehel. Riigikohtu otsuste tekstid on kättesaadavad [Riigikohtu](#) [4] veebilehelt.

Andmesubjekti taotlusel või kohtu algatusel asendatakse avaldatavas kohtuotsuses andmesubjekti nimi initsiaalide või tähemärgiga ning ei avaldata tema isikukoodi, sünniaega, registrikoodi, aadressi ega muid andmeid, mis võimaldavad teda üheselt identifitseerida. Riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse, avalik-õigusliku juriidilise isiku või muu avaliku võimu kandja andmeid kohtulahendis ei varjata.

Kui otsus sisaldab teavet, millele on seadusega ette nähtud muu juurdepääsupiirang, avaldab kohus huvitatud isiku taotlusel või omal algatusel otsuse andmeteta, mille kohta kehtib juurdepääsupiirang, avaldab üksnes otsuse resolutsiooni või ei avalda otsust.

Täitmine

Kohtulahendi täitmine on sätestatud [HKMS](#) [2]i 23. peatükis. Kohtulahend täidetakse pärast jõustumist. Kohus võib kohtuotsuse täitmiseks määrata tähtaja, mis hakkab kulgema kohtuotsuse jõustumisest. Kohtuotsus täidetakse viivitamata seaduses sätestatud juhtudel või kui kohus ise on seaduses sätestatud juhtudel pööranud otsuse viivitamata täitmisele. Kohtuotsuse ettekirjutuse täitmata jätmise eest võib kohus määrata süüdiiolevale protsessiosalisele rahatrahvi.

```
jQuery('.menu-mlid-13086 a').attr('target', '_blank');
jQuery('head').append(''); /* ** Initializing */ // Variables jQuery(document).ready(function() { url =
window.location.href.split('kohus.ee')[1]; if(typeof url == 'undefined') url =
window.location.href.split('wwwkohus.rik.ee')[1]; url = url.split('#')[0]; //lang =
jQuery('html').attr('lang'); keel = document.getElementsByTagName("html")[0].getAttribute("lang");
override = 0; }); // Styles jQuery('head').append( jQuery('').attr('href',
'/sites/www.kohus.ee/files/elfinder/css/mobiilne.css') ); /* ** Methods */ // Function to set cookies
function setCookie(cname, cvalue, exdays) { document.cookie = cname + "=" + cvalue + "; path=/";
var d = new Date(); d.setTime(d.getTime() + (exdays*24*60*60*1000)); var expires =
"expires="+d.toUTCString(); document.cookie = cname + "=" + cvalue + ";" + expires + "; path=/";
} // Function to get cookies function getCookie(cname) { var name = cname + "="; var ca =
document.cookie.split(';'); for(var i=0; i
); // Kui avaleht, siis näitame menüüd, muidu peidame alguses ära ja näitame sisu
```

```
//if(!jQuery('html').hasClass('front-page')) jQuery('#mobile-menu').fadeOut(20);
jQuery('#mobile-menu').load('/+keel+/sitemap #site-map .content > .site-map-menu', function() {
// to desktop button jQuery('#mobile-wrapper #mobile-menu').append('
'); jQuery('#mobile-wrapper .to-desktop').click(function() { // mobiili versiooni toggle
jQuery('html').removeClass('mobile'); jQuery('#mobile-menu').fadeOut(200);
//jQuery('#body').css('visibility','visible'); jQuery('#body').fadeIn('300');
jQuery('#social').fadeIn('300'); override = 1; setCookie('isMobile', 0, 365); //window.name = 0;
jQuery('html').css('overflow-y','auto'); }); // CSS and DOM fixes
jQuery('#mobile-wrapper').css('top',(jQuery('#body').offset().top)+'px'); jQuery('#mobile-menu li
a').wrap('
'); jQuery('#mobile-menu li').removeClass('expanded'); jQuery('#mobile-menu
li').removeClass('leaf'); jQuery('#mobile-menu li > ul').css('display','none'); jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').parents('ul').css('display',''); jQuery('ul:first',jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').parent('div').parent('li')).css('display',''); jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').parents('li').addClass('active-trail'); jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').addClass('active'); jQuery('#mobile-menu li').prepend('
'); jQuery('.language-switcher-locale-url').clone().appendTo( "#mobile-menu" );
jQuery('#mobile-menu
.language-switcher-locale-url').addClass('mobile-lang').removeClass('language-switcher-locale-url');
jQuery('#mobile-menu').append('x
'); jQuery('#mobile-menu').append('
'); // Close mobile
menu button jQuery('#mobile-menu .close').click(function() { jQuery('#mobile-menu').fadeOut(200);
//jQuery('#body').css('visibility','visible'); jQuery('#body').fadeIn('300');
jQuery('#social').fadeIn('300'); override = 1; setCookie('isMobile', 1, 365); //window.name = 1; }); //
Adding no-children class to menu elements jQuery('#mobile-menu li').each(function() {
if(jQuery('ul',jQuery(this)).length<=0) { jQuery(this).addClass('no-children'); } }); // Open/close
menu jQuery('.light-blue-down').click(function() { if(!jQuery(this).parent().hasClass('no-children')) {
if(jQuery(this).parent().hasClass('active-trail') || jQuery(this).parent().hasClass('active')) {
jQuery(this).parent().removeClass('active-trail');
//jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).css('display','none');
jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).slideUp(); } else { jQuery(this).parent().addClass('active-trail');
//jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).css('display','');
jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).slideDown(); } } }); // Menu complete - to show or not?
if(show==1) { showMenu(); } }); } // Function: Use to show menu (whether loaded or not) function
showMenu() { if(jQuery('body #mobile-menu ul').length<1) { loadMenu(1); //console.log('läks
laadimisele'); } else { //console.log('läks näitamisele'); jQuery('#mobile-menu').fadeIn(200);
jQuery('#body').fadeOut('300'); jQuery('#social').fadeOut('300');
jQuery('#mobile-wrapper').css('top',(jQuery('#body').offset().top)+'px');
jQuery('html').css('overflow-y','scroll'); } } // Make telephone numbers to telephone links function
telephoneLinks() { jQuery('td').each(function() { var klass = (jQuery(this).attr('class') ?
jQuery(this).attr('class') : ' '); // kui td klassi sees on string "telefon" teeme sisust telefoni lingi
if(klass.search('telefon') != -1) { jQuery(this).wrapInner( " ); } }); } // Check if is front page, also
adds front-page class to html element function isFrontPage() { if(jQuery('#front_blocks').length > 0)
{ jQuery('html').addClass('front-page'); return 1; } else return 0; } // Improving search capabilities
for both versions function improveSearch() { // Wrap search with div container
if(jQuery('.search-wrapper #header .search').length<1) jQuery('#header .search').wrap('
'); if(jQuery('.otsingu-liik').length<1) { jQuery('#header .search').append('ÜldotsingTöötaja otsing');
jQuery('#search-block-form').submit(function(event) { if(jQuery('#header .otsingu-liik').val() ==
'tootaja-otsing') { event.preventDefault(); otsisona = jQuery('#edit-search-block-form--2').val();
otsi(); } }); } } // Switch between Mobile and Desktop views function switchBetweenViews() {
if(override == 0) { if(jQuery(window).width() < 1070 || isMobileActive() == 1) {
jQuery('html').addClass('mobile'); var wrapper_length = jQuery('#mobile-wrapper').length;
if(wrapper_length<1 && jQuery('html').hasClass('front-page')) showMenu(); else
```



```
if(wrapper_length<1) loadMenu(0); } else { jQuery('html').removeClass('mobile'); } } // Initialize
main mobile view functionality function initializeThis() { // to-mobile button
if(jQuery('#to-mobile').length<1) jQuery('#body').append(
'); jQuery('#to-mobile').click(function() { // mobiili versiooni toggle jQuery('html').addClass('mobile');
override = 1; setCookie('isMobile', 1, 365); //window.name = 1;
jQuery('html').css('overflow-y','scroll'); if(jQuery('#mobile-wrapper').length<1) loadMenu(0);
if(jQuery('html').hasClass('front-page')) showMenu(); if(jQuery('.otsingu-liik').length<1) {
jQuery('#header .search').append('ÜldotsingTöötaja otsing');
jQuery('#search-block-form').submit(function(event) { if(jQuery('#header .otsingu-liik').val() ==
'tootaja-otsing') { event.preventDefault(); otsisona = jQuery('#edit-search-block-form--2').val();
otsi(); } }); } // to-desktop button if(jQuery('.to-desktop').length<1) jQuery('#body').append(
'); jQuery('#body .to-desktop').click(function() { //jQuery('.otsingu-liik').remove(); // mobiili versiooni
toggle jQuery('html').removeClass('mobile'); override = 1; setCookie('isMobile', 0, 365);
//window.name = 0; jQuery('html').css('overflow-y','auto'); }); // Open menu button
if(jQuery('.open-menu').length<1) jQuery('#body').append(
'); jQuery('.open-menu').click(function() { showMenu(); }); } /* ** Main controller */ // Automatically
switching versions jQuery( window ).resize(function() { switchBetweenViews(); });
jQuery(document).ready( function() { // Initialize main mobile view functionality initializeThis(); var
frontPage = isFrontPage(); /* ** Cross-page memory of mobile/desktop preference */ // Preference:
mobile, Current page: not frontpage if(isMobileActive()==1 && frontPage==0) { loadMenu(0);
jQuery('html').addClass('mobile'); telephoneLinks(); } // Preference: mobile, Current page: frontpage
else if(isMobileActive()==1 && frontPage==1) { showMenu(); jQuery('html').addClass('mobile'); }
else telephoneLinks(); // Switch between views depending on browser width switchBetweenViews(); //
Improving search capabilities for both versions improveSearch() }); /* ** MOBIILSED TABELID */
function checkWidth() { jQuery( "table" ).each(function( index ) { var curr_table = jQuery(this); var
table_con_width = curr_table.parent().width(); var table_width = jQuery('tbody',this).width();
if(table_con_width < table_width){ if(curr_table.hasClass('show')) { //console.log(table_con_width+'to
mobile'+table_width); curr_table.removeClass('show').addClass('invisible');
jQuery('.table.no-'+index).removeClass('invisible').addClass('show'); } } else {
if(curr_table.hasClass('invisible')) { //console.log(table_con_width+'back-to-normal'+table_width);
curr_table.removeClass('invisible').addClass('show');
jQuery('.table.no-'+index).removeClass('show').addClass('invisible'); } } }); } function toggle3(i) {
var hide = jQuery('.show.no-'+i); var show = jQuery('.invisible.no-'+i);
hide.removeClass('show').addClass('invisible'); show.removeClass('invisible').addClass('show'); }
function toMobileTables() { jQuery('tr:nth-child(odd)').addClass('odd');
jQuery('tr:nth-child(even)').addClass('even'); jQuery('tr:first-child').has('th').addClass('tbl-header');
jQuery('tr:first-child').addClass('first'); jQuery('tr:last-child').addClass('last'); jQuery(
"table:not(.interaktiivne)" ).each(function( index ) { var curr_table = jQuery(this); var klassid =
curr_table.attr('class'); var table_con_width = curr_table.parent().width(); var table_width =
jQuery('tbody',this).width(); if(table_con_width < table_width){ var overlap = 1; } else { var overlap
= 0; } if(overlap==1) curr_table.addClass('pc-table no-'+index+' invisible'); else
curr_table.addClass('pc-table no-'+index+' show'); var curr_table_html = curr_table[0].outerHTML;
jQuery(this).after(curr_table_html); jQuery(this).before('Toggle</a>
'); /* Headings to columns */ var i = 1; jQuery('tr th', this).each(function() { var curr_td = jQuery('tr
td:nth-child('+i+')', curr_table).not('[colspan]'); if(jQuery('tr th:nth-child('+i+')',
curr_table).text().trim().length>2) curr_td.prepend('+jQuery('tr th:nth-child('+i+')',
curr_table).text()+': '); else curr_td.prepend('+jQuery('tr th:nth-child('+i+')', curr_table).text()+");
i++; //console.log('i'); }); /* HTML markup change - from tables to divs */ jQuery('caption',
curr_table).each(function() { var text_align = jQuery(this).css('text-align');
jQuery(this).replaceWith(""+this.innerHTML+
'); }); jQuery('td', curr_table).each(function() { var text_align = jQuery(this).css('text-align');
jQuery(this).replaceWith(""+this.innerHTML+
'); }); jQuery('th', curr_table).each(function() { jQuery(this).replaceWith(""+this.innerHTML+
'); }); jQuery('tr:nth-child(odd)', curr_table).each(function() {
jQuery(this).replaceWith(""+this.innerHTML+
'); }); jQuery('tr:nth-child(even)', curr_table).each(function() {
jQuery(this).replaceWith(""+this.innerHTML+
'); }); jQuery('tr:first-child',this).has('div.th').remove(); jQuery('tr:first-child',this).addClass('first');
jQuery('tr:last-child',this).addClass('last'); jQuery('thead',
```

```
curr_table).replaceWith('+jQuery('thead',this).html()+  
''); jQuery('tbody', curr_table).each(function( index ) {  
jQuery(this).replaceWith('+jQuery(this).html()+  
''); }); jQuery('tr:nth-child(even)', curr_table).each(function() {  
jQuery(this).replaceWith('+this.innerHTML+'  
''); }); curr_table_contents = jQuery(this).html(); if(overlap==1)  
curr_table.replaceWith('+curr_table_contents+'  
''); else curr_table.replaceWith('+curr_table_contents+'  
''); }); checkWidth(); } jQuery(document).ready(function() { toMobileTables(); }); /* mobiilsed tabelid  
toggle */ jQuery(window).resize(function() { checkWidth(); }); window.onload = function() {  
checkWidth(); }; /* end of mobiilsed tabelid toggle */ /* end of mobiilsed tabelid */
```

Allikas URL: <https://www.kohus.ee/et/kohtuotsus/haldusajades>

Lingid:

- [1] <https://www.riigiteataja.ee/akt/105042013005?leiaKehtiv>
- [2] <https://www.riigiteataja.ee/akt/125102012010?leiaKehtiv>
- [3] https://www.riigiteataja.ee/kohtuteave/maa_ringkonna_kohtulahendid/main.html
- [4] <http://www.riigikohus.ee/?id=11>